

POSTANOWIENIE

30 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 30 lipca 2026 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi D.H., A.H., K.H. i M.H. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z 28 października 2024 r., V Ca 937/24,
wydanego w sprawie z powództwa D.H., A.H., K.H. i M.H.
przeciwko E. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2. zasądza na rzecz E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. od D.H., A.H., K.H. i M.H. po 450 zł zwrotu kosztów postępowania wywołanego skargą z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 października 2024 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 1 grudnia 2023 r., którym oddalono powództwo o odszkodowanie za opóźniony lot.

Powodowie wnieśli skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego, zarzucając naruszenie:

1. art. 6 k.c. w zw. z art. 5 ust. 3 i 4 i pkt 1 i 4 preambuły rozporządzenia (WE) nr 261/2004 przez przyjęcie, że na pasażerze spoczywa obowiązek wykazania opóźnienia lotu, podczas gdy to przewoźnik powinien wykazać brak opóźnienia lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności będących jego przyczyną;

2. art. 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 w zw. z wyrokiem TSUE z 17 września 2015 r. (C-257/14) i w zw. z art. 267 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przez przyjęcie, że usterka techniczna samolotu wpisująca się w ramy normalnego wykonywania działalności przewoźnika lotniczego uzasadnia zwolnienie z odpowiedzialności odszkodowawczej;

3. art. 3 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 261/2004, zgodnie z którym, jeżeli przewoźnik lotniczy, nie będąc związany umową z pasażerem, wykonuje zobowiązania wynikające z rozporządzenia, uważa się, że robi to w imieniu osoby związanej umową z pasażerem;

4. art. 3 ust. 2 rozporządzenia (WE) 261/2004 przez przyjęcie, iż do wykazania legitymacji czynnej niezbędne jest wykazanie przez powoda opóźnienia w wymiarze trzech godzin.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o jej odrzucenie bądź oddalenie oraz zasądzenie od każdego z powodów kosztów postępowania skargowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy ma charakter prejudykatu umożliwiające dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.). Z utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego wynika, że niezgodność z prawem orzeczenia musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty (zob. np. postanowienia SN: z 19 kwietnia 2018 r., V CNP 50/17; z 26 kwietnia 2018, IV CNP 53/17, i z 29 września 2022 r., I CNP 29/22). Orzeczenie musi być

niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które nie wymaga głębszej analizy prawnej. Tylko takiemu orzeczeniu można przypisać cechy bezprawności (zob. postanowienie SN z 29 września 2022 r., I CNP 29/22).

Wstępna ocena skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia ma na celu wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych (art. 424⁹ k.p.c.), których podstawy już przy pierwszej ocenie pokazują, że nie doszło do kwalifikowanego naruszenia prawa lub do naruszeń doszło, ale nie mogły one mieć wpływu na kształt orzeczenia (zob. postanowienia SN: z 6 kwietnia 2018 r., III CNP 30/17; z 23 września 2020 r., II CNP 49/19; z 10 grudnia 2020 r., V CNP 51/19; z 17 lutego 2021 r., III CNP 17/20; z 23 lutego 2021 r., V CNP 21/20; z 29 września 2022 r., I CNP 29/22; z 16 listopada 2022 r., I CNP 102/22, i z 31 stycznia 2024 r., I CNP 181/22).

Powództwo w niniejszej sprawie zostało oddalone, gdyż Sądy *meriti* uznały, że w sprawie nie wykazano, by doszło do kwalifikowanego, dłuższego niż 3 godziny, opóźnienia lotu, podczas gdy ciężar dowodu co do tego faktu spoczywał na powodach. Ponadto Sądy przyjęły, że przyczyna opóźnienia mieściła się w zakresie nadzwyczajnych okoliczności wyłączających odpowiedzialność przewoźnika, gdyż uzyskana informacja o wadliwym działaniu silnika powodowała konieczność międzylądowania w celu zapewnienia bezpieczeństwa pasażerom w czasie lotu „pozostającego w bezpośredniej rotacji” z lotem, na którego opóźnienie powołują się powodowie.

Pewne nieporozumienie, wynikające zapewne z rozpoznawania większej liczby spraw odnoszących się do odszkodowania za opóźnione loty, powstało natomiast na tle legitymacji czynnej powodów. Sąd Rejonowy wyraźnie potwierdził jej istnienie, stwierdzając, że „za wykazane należało uznać korzystanie przez powodów z przelotu w sposób odpłatny”. Pomimo tego w apelacji powodów znalazł się zarzut błędnego odmówienia im legitymacji czynnej, który to zarzut następnie doczekał się obszernej polemiki w odpowiedzi na apelację. Najwyraźniej pod wpływem tych polemik w uzasadnieniu zaskarżonego

orzeczenia zawarto stwierdzenie, zgodnie z którym „Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia Sądu Rejonowego o braku legitymacji czynnej po stronie powodowej.”, a także wzmianka, że „samo przedstawienie kart pokładowych nie wyklucza możliwości bezpłatnego podróżowania strony powodowej przedmiotowym lotem”. W połączeniu z rzeczywistą treścią orzeczenia Sądu Rejonowego, stanowisko Sądu Okręgowego w tej mierze jest trudne do wyjaśnienia.

Mimo tej ostatniej niekonsekwencji, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia okazała się ostatecznie oczywiście bezzasadna, gdyż każdy z dwóch pierwszych argumentów przedstawionych przez Sąd *meriti* (nieudowodnienie opóźnienia i wykazanie nadzwyczajnych okoliczności) samodzielnie stanowił wystarczającą podstawę do oddalenia powództwa.

Odnosząc się do pierwszej z wymienionych kwestii, stanowisko, zgodnie z którym to na podróżnym spoczywa ciężar dowodu, że doszło do kwalifikowanego opóźnienia lotu, nie może zostać uznane za bezzasadne, a przynajmniej nie może zostać uznane za bezzasadne w stopniu oczywistym. Wniosek taki wynika z ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 k.c. i nie ma wyraźnych podstaw, aby wynikająca z tego przepisu zasada ulegała modyfikacji w sprawach o odszkodowanie za opóźniony lot dochodzone na podstawie rozporządzenia (WE) 261/2004. Przywoływane w tym kontekście przez powodów orzecznictwo TSUE odnosi się do innej kwestii, tj. ciężaru dowodu co do tego, że opóźnienie lub odwołanie lotu było spowodowane nadzwyczajnymi okolicznościami, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Nie ma wątpliwości, że ciężar udowodnienia takich okoliczności spoczywa na przewoźniku.

Więcej zastrzeżeń może budzić stanowisko Sądów obu instancji, zgodnie z którym okoliczności takie rzeczywiście zaistniały w stanie faktycznym sprawy. Pomimo tych wątpliwości, wskazać należy ostatecznie, że również ta kwestia jest do pewnego stopnia ocenna, a dokonanie takiej oceny w niniejszej sprawie nie może zostać uznane za kwalifikowane naruszenie prawa, konieczne do

uwzględnienia skargi. Nawet zaś gdyby przyjąć inaczej, nie zmienia to ustalenia, że już samo nieudowodnienie opóźnienia wystarczyło do oddalenia powództwa. Wyklucza to możliwość uznania orzeczenia za niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 424⁹ k.p.c.).

O kosztach postępowania wywołanego skargą orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4, art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 3 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(E.M.)

[a.ł]